

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségébe tartozó egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk ..... fejében kapják .....

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“ NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. Telefon: József 6—70

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel ..... kérjük is .....
Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

A hercegprímás pásztorlevele az állatvédelem érdekében.

Csernoch János dr. esztergomi érsek, Magyarország hercegprímása, az állatvédelem érdekében tisztán nemes, jó szíve sugallatából fenkölt gondolkodásra valló pásztorlevelet adott ki, mely itt következik:

1514. sz.

Az Országos Állatvédő Egyesület ajánlása.

Az ember — jóllehet, aránylag kevesen vannak annak tudatában — a legszorosabb összeköttetésben áll az őt környező természettel. Abból táplálkozik testileg és szellemileg, mert a természet nemcsak élete fentartásához szolgáltatja a szükséges táplálékot és ruházatot, hanem változatos jelenségeivel s különösen az abban sokféle alakban megnyilvánuló étellel a természet titkainak kutatására is serkenti. A természet ismerete pedig nemcsak a tudományok haladásának egyik feltétele, hanem egyszersmint alapja is az ember és a természet közötti viszony észszerű és célszerű kialakulásának. Meg kell ugyanis vallanunk, hogy az ember a természet javainak a felhasználásánál nem mindig az észszerűséget és a célszerűséget tartja szem előtt, hanem egyéni hajlamainak és hiúságának engedve, megfélekedzik arról, hogy a természet közkinccs, melynek javait a köz érdekében óvni kell. Az ily visszaélés a természettel — mert annak kell nevezni — magával hozza azután, hogy bizonyos aránytalanságok jelentkeznek a természet életében, amelyek tagadhatatlan kihatással vannak a közgazdasági állapotokra is s hogy az a finomabb érzés, melyet a természet szeretete belenevel az emberbe, sokaknál hiányzik.

Az „Országos Állatvédő Egyesület“ tehát nemcsak a közgazdaság fellendülését munkálja, hanem egyúttal a finomabb emberi érzés fejlesztését is elősegíti, midőn a természetnek az emberhez legközelebb álló életjelenségét: az állatvilágot veszi védelembe; nem azért, hogy az embert az állatoknak saját hasznára való fordításától eltérítse, hanem hogy visszaállítsa és fentartsa az embernek az állatvilághoz való azon viszonyát, amely megfelel az ember erkölcsi méltóságának s az Isten akaratának.

Az egyesületet úgy t. papságom, mint a tanítóság különös figyelmébe melegen ajánlom azzal, hogy helyi szervezetek alakításával annak nemes és hasznos céljait előmozdítani törekedjenek. Bővebb felvilágosítást az egyesület igazgatósága (Országos Állatvédő Egyesület, Budapest, IX., Ernő-utca 11—13) ad.

Datum Strigonii die 10. Martii 1914.

JOANNES m. p.,
archiepiscopus.

A nagyértékű pásztorlevelet az Országos Állatvédő Egyesület elnöksége a következő irattal köszönte meg: 625/1914. Főméltóságú Hercegprímás Úr!

Az Országos Állatvédő Egyesület választmánya és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének végrehajtó-bizottsága f. hó 14-én tartott együttes gyűlésében a legnagyobb örömmel és hálával hallgatta meg Főméltóságú Hercegprímás Úrnak f. é. március 10-én 1514. sz. alatt „Az Országos Állatvédő Egyesület ajánlása“ cím alatt kiadott remek pásztorlevelét és megbízta az elnökséget, hogy fejezze ki legbensőbb hálaérzelmeit Főméltóságú Hercegprímás Úr azon nagy-nagy kegyességéért, mellyel az állatvédelem nemes és üdvös ügyét fölkarolni s az á. v. egyesületek alakítását t. papságának és tanítóságának jóindulatú figyelmébe ajánlani méltóztatott.

Óriási jelentősége van ezen pásztorlevélnek hazánk állatvédelmére nézve. Nagy kincs ez, melyet nem is köszönhetünk meg méltóbban, mint ha annak helyes felhasználására mindent megteszünk, ami tőlünk Isten segítségével kitelik.

Ígérjük, hogy Főméltóságú Hercegprímás Úr támogatására mindenkor méltók leszünk és kérjük Ö Főméltóságát, hogy nagyértékű jóindulatát és érdeklődését a jövőben se vonja meg tőlünk.

Mély tisztelettel vagyunk Főméltóságú Hercegprímás Úr készséges hívei
Budapest, 1914 április 14.

Fodor Árpád,
áll. főgimn. tanár, főtítkár.

Máday Izidor,
ny. min. tanácsos, elnök.

A belügyminiszter leirata a közs. közig. tanfolyamok tárgyában.

Előbbi számunk élén közöltük a belügyminiszter úrhoz múlt évi aug. 13-án 1701/1913. sz. a. intézett felterjesztésünket, amelyben azt kértük, hogy a községi közigazgatási tanfolyamokon helyet nyerjenek az állat- és madárvédelem ismeretei is, beleillesztve az egyes tantárgyak keretébe. Most már közölhetjük a belügyminiszter úr 35830/1914. számú rendeletét is, melyet e tárgyban kiadott. És nagy örömmel közöljük ez ügyiratot, nemcsak mint újabb vívmányunkat, hanem mint működésünk hivatalos elismerését is. A belügyminiszter úr rendelete így szól:

Értesítem az egyesület elnökségét, hogy a jelenleg fennálló kassai, nagybecskereki, marosvásárhelyi és szombathelyi községi közigazgatási tanfolyam igazgatója az elnökségnek hozzám intézett megkeresésére tett intézkedésem következtében az állat- és madárvédelemnek a vezetésem alatt álló tanfolyam tanrendjébe való beillesztése, illetőleg az erre vonatkozó anyagnak az egyes tantárgyak keretei között leendő előadása iránt a kellő intézkedéseket saját részéről is megtette.

Amidőn ezt az egyesület tudomására hozom, felkérem egyuttal, hogy az egyesület hivatalos közlönyét és időszaki kiadványait, valamint az esetleg a tanfolyamok rendelkezésére bocsátandó más műveket is az előbb említett községi közigazgatási tanfolyamok címére megküldeni sziveskedjék.

El nem mulaszthatom ez alkalommal, hogy az egyesületnek a jegyzőképzés terén kifejtett buzgalmaért elismerésemet fejezzem ki.

Budapest, 1904. évi március hó 17-én. A miniszter rendeletéből: Terstyánszky s. k., miniszteri osztálytanácsos.

E nevezetes miniszteri leirat vétele után megtudtuk, hogy hány hallgatója van a szombathelyi, marosvásárhelyi és kassai közigazg. tanfolyamoknak és annyi kiadványt küldtünk, hogy néhányat mindegyik kaphat. A nagybecskereki tanfolyamra már előbb küldtünk kiadványokat, mert maga jelentkezett.

A Beszterce-Naszód-vármegyei Állatvédő Egyesület megalakulása.

Ez új egyesület örvendetes megalakulásáról szóló és hozzánk beküldött jegyzőkönyvből a következőket közöljük: Jelenvoltak a következők: az Országos Állatvédő Egyesület részéről: Fodor Árpád tanár, főtitkár; az érdeklődők közül: dr. Scridon Leó vármegyei

főjegyző, dr. Hedrich István orvos, Bock Vilmos földmivesiskolai igazgató, Czvajna József polgári fiúiskolai igazgató, Hermann Károly, Halberg Márkus, Emrich Mihály bíró, Dadrich János, dr. Halász István ügyvéd, Sebestyén József igazgató, Schell Károly lapszerkesztő, dr. Lesenyi István, Mihály Gábor isk. igazgató, Gálffy Lajosné tanítónő, Székely Sándorné, Schuszter Károly városi pénztárnok, Gyürk Zsigmond városi rendőrkapitány, Kerecsy Géza polgári iskolai tanár, dr. Hunyadi Imre főszolgabíró, Veres Gedeon állatorvos, Székely Sándor főállatorvos, Orendi Károly tanító, Tyira György irodatiszt, Popovits János iroda s.-tiszt, Farczády Sándor irodatiszt, Eránosz Ferencné, Storch Róza, Konecsnyé Csöke Teréz igazgatónő, Schreiber Ferenc polgármester, Illyés Andor főispáni titkár, Csernátony Jenőné, Erdődi János kir. tanfelügyelő, Lautner Elek miniszteri tanácsos, Petrás Jakab erdőtanácsos, Schauer Gyula erdőmérnök, dr. Kräutner Albert várm. főjegyző, Görcs Sándor kir. állatorvos, Franchi József tanító, Márserek Béla kir. járásbíró, Jenei Ferenc adóhivatali ellenőr, dr. Hajnal Gejza várm. főorvos, Egly József erdőgondnok, Kallivoda Andor erdőtanácsos, Fritsch Béla kir. ügyész, Fritsch Béláné, Nagy Sándor tanító, Székely Géza erdőgyakornok, Kisgyörgy Sándorné, Thomae Ernő erdőgyakornok, Kovácsik Dezső erdőmérnök, Preinesberger Géza vizsgálóbíró, gróf Logothetti Arisztid, Hofstädter Károly erdőgyakornok, Vásárhelyi János ref. lelkész, dr. Linul György vm. tiszti főügyész, Kovács Lajos róm. kath. lelkész, Nyilas Kálmán iroda s.-tiszt, Práll János irodatiszt, Bartha János erdőigazg. főerdőr, Mazanetz János kir. adótiszt, Valentiny Endre tanító, Koller István polg. isk. tanár, Májér István ügyvédi gyakornok.

1. Főispán úr távollétében elnöklő dr. Scridon Leó várm. főjegyző úr üdvözlö a megjelenteket, röviden vázolja az értekezlet összehívásának célját és a jegyzőkönyv vezetésére Székely Sándor urat, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig dr. Kräutner Albert és Kerecsy Géza urakat kéri fel.

2. Elnöklő főjegyző úr bemutatja Fodor Árpád főtitkár urat, mint az Országos Állatvédő Egyesületnek ezen alakuló közgyűlésre kiküldött képviselőjét és felkéri előadásának megtartására. Fodor Árpád főtitkár úr megtartja előadását az állatvédelemről, mely előadás a jelenvoltak egyhangú tetszésével találkozik.

3. Elnöklő főjegyző úr ezután Kerecsy Géza tanár urat kéri fel előadásának megtartására. Kerecsy Géza tanár úr megtartja előadását az állatvédő egyesület szükségességéről, mely előadás a jelenvoltaknak hasonlólag tetszésével találkozik.

4. Elnöklő főjegyző úr köszönetet mond az előadóknak és felteszi a kérdést, hogy a gyűjtőíven aláírt jelentkezők és az ezekhez ezuttal csatlakozók öhajjták-e a „Beszterce-Naszód vármegyei állat- (és madár-) védő egyesület“-et megalakítani és kívánnak-e a „Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez“ csatlakozni?

Az egyhangulag adott igenlő felelet után elnöklő főjegyző úr kimondja, hogy Besztercén az Állatvédő Egyesület megalakult és hogy az egyesület az Magyarorsz. Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozik.

5. A felolvasott alapszabályok változatlanul elfogadtatnak.

6. A jelölés alapján egyhangulag megválasztatnak három évi időtartamra: Elnökké: Fejérváry Jenő főispán, védnök; alelnökké: dr. Scridon Leó, titkárrá: Kerezsy Géza, jegyzővé: Székely Sándor, pénztárnokká: Veres Gedeon, választmányi tagokká: rendes tagok: dr. Kisch Gusztáv, Schreiber Ferenc, dr. Grosz Osvárd, dr. Kräuter Albert, gróf Logothetti Arisztid, dr. Linul György, dr. Hajnal Geza, Urányi Aladár, Gyürk Zsigmond, dr. Felszeghy Béla, Erődi János, Egly József, Illés Andor, Mihály Gábor, Czvajna József, Kolozsváry János, Kajáry Lajos, Görcs Sándor, Vásárhelyi János, Tamás Károly, Fritsch Béla, Bock Vilmos, Dörr Károly; póttagok: Thomae György, Jenei Ferenc, Czirjék László, Hodzsa György, dr. Hunyadi Imre.

7. Az elnöklő főjegyző úr indítványára a most megválasztott egyesületi vezetőséget, mely egyelőre ideiglenesnek tekintendő, a közgyűlés megbizta azzal, hogy az alapszabályokat jóváhagyás végett a földművelésügyi miniszter úrhoz felterjessze és azoknak jóváhagyottan visszaérkezése után a végleges megalakulás céljából közgyűlést hívjon össze.

8. Indítványok nem tétetvén, elnöklő főjegyző úr az ülést berekeszti.

Madárvédő angol szindarab.

Sanctuary, the Bird Masque by Percy Mackaye. Ezen a címen egy bájos, verses szindarab jelent meg, melyet a szerző, Percy Mackaye, szíves volt kérésünkre

nekünk megküldeni. Ez költői verses játék, iránya a szabadban élő madarak megóvása, mely törekvés egyaránt fontos nemzeti és nemzetközi szempontból.

A szindarabot elsősorban az Északamerikai Egyesült Államok elnökének és nejeének jelenlétében adták elő egy madárvédő területen (bird sanctuary), neve: Meriden, Cornish New Hampshire mellett. A szindarab előadói igen előkelő műkedvelők voltak, akiknek sorában Wilson elnök két leánya is szerepelt, kiknek egyike a főszereplő, a madárvilág személyesítője volt.

A szindarab főszemélyei: Quercus Faun, Alwyn költő, Shy természettudós, Tacita dryad, Ornis madárszellem, Stark madártollvadász.

Ezenfelül 56 műkedvelő kevés kivétellel ugyanannyi madárfajt személyesített.

A szindarabot magába foglaló kötet művészi kivitelű képekkel van díszítve és kiállítása fényesnek mondható. Képei közül egy nemtőt be is mutatunk.

A kötet kiadója Frederick a Stokes Company Newyork, 443—449, Fourth Avenue. — Ára 1 dollár (5 korona).

Egyesületi és szövetségi hírek.

Jelentés

az Országos Állatvédő Egyesület választmányának és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége végrehajtó bizottságának 1914. március 16-án tartott együttes üléséről.

Jelen voltak Máday Izidor ny. min. tanácsos elnökle alatt Grimm Gusztávné, dr. Stern Adolf alelnökök, dr. Németh Imre ügyész, Fodor Árpád főtitkár, Hänslér Károly titkár, özv. Kolozsváry Károlyné, Krizbay Mária, özv. Löw Károlyné, özv. Szini Károlyné, dr. Barsy Aladár, Fein Dávid, dr. Rajic Dusan, gyalui Rosenberger Mór, Selymessy Ferenc, Szeőke Béla választmányi tagok, Csörgey Titusz tb. tag, Koppély Géza alapító tag és megbízott. Kimentette magát: K. Nagy Sándor, Benkes Ferencné, Stettner Dezsőné, Streiling Ilona, özv. Treszler Károlyné, özv. Schmidt Miklósné, Székely Imre és Marosi József Esztergomból.

Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri dr. Barsy Aladár és Csörgey Titusz urakat.

1. Elnök a jelenlévők üdvözlése után örömmel jelenti be, hogy Grimm Gusztáv alelnök a nála járt küldöttségnek kilátásba helyezte, hogy ügyvivő-alelnöki teendőit a közgyűlésig készséggel végzi.

Elnök mint vendégeket üdvözlí Csörgey Titusz urat, a m. kir. ornithologiai központ titkárát és Koppély Géza urat mint megbízottat.

Székely Imre, akit a legutóbbi választmányi ülés segédtitkárrá választott, kérte, hogy köszönetét a választmány tudomására hozzuk.

Elnök előadja, hogy figyelemmel a folyton szaporodó igényekre és szükségletekre, tagok és adományok gyűjtése kívánatos. Kéri a választmányt, mondja ezt ki határozatilag és a végrehajtással bizza meg az elnökséget.

A választmány ily értelemben határoz.

Hänslér titkár bemutatja a múlt ülés jegyzőkönyvét. Tudomásul szolgál.

2. Fodor Árpád főtitkár felolvassa jelentését, melyből a következőket közöljük:

A belügyminiszter úr kérelmünkre rendeletet adott ki a csendőrséghez, hogy az állatkinzási ügyekben a nyomozást a kellő eréllyel végezzék és az állatokkal való emberséges bánásmódot szigorúan ellenőrizzék.

A belügyminiszter úr kérelmünkre leiratot intézett a községi közigazg. tanfolyamok igazgatóságához, hogy a tananyagba az állatvédelmi vonatkozásokat is felvegyék.

Pest-P.-S.-K. vármegye alispánja feljelentésünkre rendeletben utasította a főszolgabírákat és polgármestereket, hogy az eladásra szállított borjúk mesterséges kinzó itatása és etetése ügyében szigorúan járjanak el.

Budapest államrendőrségi főkapitánya láttamozva visszaküldte megbizotti igazolványainkat.

Kubinyi Györgyné úrnő Budapesten elhunván, 600 K-t hagyományozott az O. Á. V. E.-nek. Áldott legyen emléke.

Káplán Gyula gyógypedagógiai tanár 50 K-ás alapítványt tett, hogy annak kamataiból kis testvére emlékére Gyermechnaptárakat osszanak ki a székesfővárosi ref. elemi iskola szegénysorsú növendékei között. A kegyeletes alapítványért hálás köszönetet mondunk.

Harminc hírlapnak mondtunk köszönetet állatvédelmi szolgálataikért.

A madarak és fák napjának IV. évkönyve a napokban sajtó alá kerül. 6300 iskola jelentéséről számol be.

Az ideai ünneplés érdekében kiadandó körleveleink a sokszorosítónál vannak. Az ünneplés 32 mintaelőadása és az 1915-iki Gyermechnaptár anyaga bírálat alatt van.

Állatkinzások és madárüldözések elleni eljárásainkról lapunk februári és márciusi számában 21 tudósítás van.

Lendl Adolf alelnökünk az Orsz. Ismeretterjesztő Társulat rendezésével az Uránia színházban madárvédelmi előadást tartott. A főtitkár a Szabad Lyceumban tartott állatvédelmi előadást.

Március elsején Skála Ferenc m. kir. állatorvos buzgalmából megalakult a váczai állatvédő egyesület. Jelen voltak az O. Á. V. E. részéről Chernel István alelnök és Hänsler Károly titkár. Az alelnök szép és szakszerű előadást tartott.

Márosvásárhelyen is alakult febr. 2-án egy egyesület, melynek címe: „Erdélyrészi eb-, baromfi-, házinyúl-, galambtenyésztő, méhészeti és állatvédelmi egyesület“. Az állatvédelmi szakosztály vezetője dr. Varga Lajos rendőrfőkapitány. Ez az egyesület eddig még nem csatlakozott szövetségünkhöz.

Beszterczén március 25-én lesz az alakuló ülés. Kaposvárott, Brassóban is alakuló ülés előtt áll már az ügy.

A főtitkár január 31-én, február 1-én és 2-án hivatalos körutazást tett, mely alkalommal előadást tartott Temesvárott és Békéscsabán, látogatásokat tett Szolnokon és Aradon és Gyulán. Mindenütt előmozdította az egyesületi ügyeket. Szolnokon március 18-án délután tart előadást a főtitkár az ottani egyesület rendezésével.

Lapunk februári és márciusi száma 17 tudósítást közöl a szövetséges egyesületek köréből és pedig Gyulafehérvár, Szombathely, Szeged, Kolozsvár, Temesvár, Miskolc, Székesfehérvár, Pozsony, Körmen, Szentgothárd, Vasvár, Kassa, Krassó-Szörény, Sáros vármegye, Nyiregyháza és Esztergom egyesületeitől. A lefolyt idő alatt 3 közgyűlés és 2 vál. gyűlésről jött be jelentés.

Miskolcon Koncs Sándor tanár, titkár tartott 9 madárvédelmi előadást vetített képekkel a miskolci és környékbeli iskolákban. Temesvárott Csörgéy Titusz ornith.

központi titkár és Bodrossy Lajos tanár, titkár fejezte be a pompás sorozatot. Nyiregyházán Kubacska István titkár tartott előadást.

Székesfehérvárott és Pozsonyban buzdítoán jutalmazták a rendőröket.

3. Új megbizottak gyanánt felvétetnek Pokorny János nyomdász és Pfeiffer Károly műkertész.

4. Dr. Németh Imre ügyvéd az O. Á. V. E. ügyésze jelentést tesz a gróf Andrassy Dénes hagyománya ügyének állásáról. Az egyezségi tárgyalások annyira haladtak, hogy az O. Á. V. E.-et illető hagyománynak első részlete gyanánt 32,400 korona fog a közelebbi időben befolyjni. Egy ehhez hozzávetőleg hasonló második részlet később fog az egyesület számára folyósíthatni.

A választmány az ügyész jelentését tekintettel arra, hogy az érdekeltek kivétel nélkül egyöntetűleg jártak el, tudomásul veszi.

5. A macskakádó iránt a földmivelésügyi miniszterium által tett kérdés tárgyában tartott értekezletekről jelentést tesz K. Nagy Sándor alelnök írásban beküldött referátumában.

A jelentés szerint a két ízben tartott értekezletekben résztvevők nem tudtak egyértelmű megállapodásra jutni. A referátum felolvasása után beható vita indult meg, melyben résztvettek Grimm Gusztávné, Kolozsváry Károlyné, Krizbay Mária, Szőke Béla, dr. Simay Aladárné, Koppély Géza, Selymessy Ferenc, Rosenberger Mór, dr. Stern Adolf, Hänsler Károly, dr. Barsy Aladár, dr. Fenyvessy Adolf és az elnök, aki a nyilatkozatok összefoglalása után a választmány határozatát a következőkben mondotta ki:

A választmány a kóbor macskákat a madárvédelem szempontjából határozottan károsaknak mondja ki és azért a macskák számának csökkentését kívánatosnak tartja. Az ide irányuló intézkedések sorában azonban a macskatartók megadóztatását, mint a gyakorlatban kivihetetlen, nem ajánlja. Az egyesület a maga körében felszólítja a közönséget, illetőleg a macskatartókat, hogy macskakölyköket fölös számban ne hagyjanak életben és lehetőleg akadályozzák meg, hogy macskáik a házon kívül kóboroljanak. Az egyesület a szövetséghez tartozó összes egyesületekhez azzal a megkereséssel fog fordulni, hogy saját körükben is a mondott irányban igyekezzenek hatni.

A választmány elhatározta, hogy a földmivelésügyi miniszter úr kérdésére az egyesület a mondott értelemben válaszoljon felterjesztésében és az értekezleti elnök referátumát, valamint az ellentétes nézeteket feltüntető iratokat mutassa be.

6. Az indítványok során felolvastatik gyalui Rosenberger Mór indítványa, hogy a személyszállító fogatok állapota a rendőrség által rendszeres razziák útján vizsgálat tárgyává tétessék és hogy e razziáknál az O. Á. V. E. megbizottai közreműködjenek.

Többek hozzászólása után a választmány abban állapodott meg, hogy arra nézve, vajjon a megbizottaknak szóbanforgó vizsgálatoknál való közreműködése kivihető-e, és ha igen, miképpen, az elnökség bizalmas uton előzetesen szerezzen tájékozást.

Ugyancsak Rosenberger Mór úr panasolja, hogy a tüzesetek alkalmával vágatva hajtó tűzoltószekerek kocsisai vágatás közben minden szükség nélkül irgalmatlanul megkínózzák a lovakat a gyeplők folytonos rángatásával és ajánlja, hogy ennek orvoslása érdekében a rendőrség megkeressék.

A választmány a tűzoltóparancsnokhoz intézendő megkereséssel bizza meg az elnökséget.

Több indítvány nem lévén, az elnök az ülést bezárja.

Az Országos Állatvédő Egyesület köréből.

Vargha Gyula dr. üdvözlése. Az új kereskedelemügyi államtitkár úr multkori számunkban említett üdvözlésünkre a következő meleg sorokban válaszolt:

Budapest, 1914. évi március hó 25-én. Méltóságos Uram! Azért a szíves üdvözlésért, mellyel engem államtitkárrá történt kineveztetésem alkalmából az Országos Állatvédő Egyesület nevében megtisztelni szíves volt, fogadja kérem, Méltóságos Uram és fogadja a bölcs vezetése alatt álló egyesület legbensőbb köszönetem őszinte kifejezését. Méltóztassanak meggyőződve lenni arról, hogy az Országos Állatvédő Egyesület áldásos működése bennem mindenkor megértő barátira fog találni. Fogadja Méltóságos Uram őszinte tiszteletem nyilvánítását. Vargha Gyula, s. k.

Kühnemann Viktor alapítványa. Kühnemann Viktor gépgyáros elhunyt felesége, született Kaufmann Irma emlékére ötszáz koronás alapítványt tett az Országos Állatvédő Egyesület javára. Egyben bejelentette, hogy az egyesület tagjai sorába lép és a folyó évi járulék fejében húsz koronát fizet. Fogadja a kegyeletes adakozó e helyen is hálás köszönetünket.

Adomány. Jónás Károly úr néhai neje emlékére 200 korona adományt juttatott az Országos Állatvédő Egyesületnek, mely azt mint néhai Jónás Károlyné urnő alapítványát vételezte be. Az egyesület az adományozónak kegyeletes intézkedéséért meleg köszönetet mondott. (505—1914).

Előfogatok hídvámjának leszállítása. Budapest Fővárosi Fuvarosok Ipartársulata az 1912-ik évben azzal a kéréssel fordult a budapesti m. kir. állami hidak igazgatóságához, hogy az előfogatokra alkalmazott lovak hídvámját megszüntesse, esetleg mérsékelje. Együttal az O. Á. V. E.-t felkérte, hogy a kérelmet támogassa. Az O. Á. V. E. — tekintettel arra, hogy itt állatvédő érdekről is szó van — az állami hidak igazgatóságához indokolt megkeresést intézett és onnan azt az értesítést nyerte, hogy a pénzügyi miniszter úr engedélye révén az állami hidak igazgatósága a lovanként fizetendő 40 fillér vámdíjat 10 fillérré szállította le. (493—1914).

Választmányi és végrehajtó-bizottsági ülés volt f. hó 12-én. A gyűlésről részletes tudósítást legközebb közlünk lapunkban.

Megbízottak tavaszi gyűlése volt f. hó 17-én. Részletes tudósítást jövőre közlünk a gyűlésről.

Lőfogatok hatósági megvizsgálása. A Szentgotthárdi Állatvédő Egyesület Ferdinandy Aladár m. kir. állatorvos indítványát magáévá tette, melynek értelmében az O. Á. V. E.-t felkérték, tegyen lépéseket, hogy a földművelésügyi miniszter úr rendeleteileg intézkedjen az iránt, hogy az összes teher- és személyszállításra alkalmazott lőfogatok országszerte legalább negyedévenként az elsőfokú közigazgatási hatóság útján megvizsgáltsanak és ez alkalommal az állatvédelem és a személybiztonság érdekében szükséges intézkedések megtörténjenek. Az O. Á. V. E. az indítványt magáévá tette és a földművelésügyi miniszter úrhoz felterjesztést intézett, melyben több ízben tett kérévényeire hivatkozással, kérte a miniszter urat, hogy a készülő új állategészségügyi törvényben biztosítsa általánosságban az állatvédelem érdekeit; a jelenlegihez hasonló részletes állatvédő intézkedések alkalmazását pedig a törvény révén kiadandó végrehajtási rendeletekben közölje. (1180—913).

Tehenek mesterséges megtögyelése. Dornstädter József m. kir. állatorvos Ipolyságon indítványt tett az O. Á. V. E.-nél, tétessenek lépések, hogy a tehének tögyének a kifejés hosszabb ideig való mellőzése útján erőszakolt megnagyobbítása rendeleteileg tiltassék el. Az O. Á. V. E. a földművelésügyi miniszter úrhoz felterjesztéssel fordult, melyben úgy, mint több hasonló esetben, azt a kérelmet adta elő, hogy ezen ügy is az állatvédelmet általánosságban biztosítandó állategészségügyi törvény végrehajtási rendeleteiben találjon megoldást. (1501—913).

A kalocsai Stefáneum és a madárvédelem. Az intézet főfelügyelője, Buzna Viktor főgimn. tanár, az O. Á. V. E.-hez intézett levelében említi, hogy az intézet 10 holdas kertjében a felállított etetőkön állandóan és bőségesen élelmezik a madarakat, melyek mindég nagyobb számban fordulnak meg a kertben. A főfelügyelő fészekodvak alkalmazását tartván kívánatosnak, az O. Á. V. E. a m. kir. Ornithologiai Központhoz fordult azzal a megkereséssel, hogy a Stefáneum főfelügyelőjének óhaját teljesítse és tekintve a szép területet, egy madárvédőtelep felállítását fontolóra venni szíveskednék. (545—1914).

Állatkínzás és madárüldözés. A székesfőváros belvárosi madárkereskedéseinek nehányában az O. Á. V. E.-hez érkezett magánfeljelentés szerint törvényesen védett madarak tömegesen pusztulnak, illetőleg árusíttatnak. Az O. Á. V. E. a IV. ker. rendőrkapitányhoz fordult megfelelő eljárás érdekében. (588/1914.)

Eperjesen, az ottani állatvédő egyesülettől érkezett irat szerint, a közönséget megbotránkoztató állatkínzás történt, melyet az egyesület két előkelő tagja a rendőrkapitánynál feljelentett. Mivel a feljelentésnek eredménye nem volt, az egyesület írásban ismételte panaszát és egyúttal az O. Á. V. E.-hez azzal a kéréssel fordult, hogy az ügyet tegye magáévá. Az O. Á. V. E. ebből folyólag a rendőrkapitányt megkereste, hogy az eljárást indítsa meg és az eredményről értesítse az O. Á. V. E.-t. (489/1914.)

Nógrádverőcén Budapestről butorokat szállító kocsisok megbotránkoztató lókinzást követtek el. S. F. feljelentése folytán az O. Á. V. E. a rétsági főszolgabíróhoz fordult, aki a kocsisokat 2—2 napi elzárásra és 50—50 korona pénzbüntetésre, a tulajdonos fuvarosgazdákat pedig hármat 40—40 korona pénzbüntetésre ítélte, mert a lovakat túlterheltek. (1572/1914.)

Nógrádverőcén egy onnan érkezett panaszos levél szerint Sz. testvérek alkalmazottai megbotránkoztató lókinzást követtek el. Az O. Á. V. E. rétsági járás főszolgabírájához fordult megfelelő eljárás érdekében. (539/1914.)

A dunaföldvári járás főszolgabírája Gallai Mihály 18 éves dunaföldvári napszámost, mert lovát ütötte-verte, 20 korona pénzbüntetésre s 3 korona 20 fillér eljárási költség megtérítésére ítélte. (756/1913.)

Ajándékok. Láczy Leó 50 kor., dr. Mariska István 12 kor., Egger Lilla 10 kor., özv. Treszler Károlyné 10 kor., Kühnemann Pálné 4 kor., Mechwart Andrásné 4 kor., Einécke Henrik 1 kor. Perselyek tartalma 17 kor. 47 f.

Az O. Á. V. E. új tagjai. Rendes tagok: Csémy Endre vendéglős, Sztankay Vanda, dr. Révész Vidorné, dr. Raáb Manó orvos, Peterlongó Józsefné, dr. Szendrődy Gábor ny. táblai bíró, Palmer Rózsi, Borsos Péterné, Kármán Gyula okl. mérnök, Somosközi Jakabffy István nyug. főispán, Rétlaky Ferenc főállatorvos, Donáth Jenő kereskedő.

Az Országos Ifjusági Madárvédő Ligába belépett mult év december és f. év január, február és március hónapban 3170 tanuló.

A szövetséges egyesületek köréből.

Szentgotthárd és Vidéke Állatvédő-Egyesülete 1914. évi március hó 22-én tartotta meg XII. évi rendes közgyűlését.

Jelen voltak: dr. Kiss Elemér elnökle alatt Balog Simon, Cserkics Károly, Ettingshausen Ödön, Mayer Károly, Végh Gyula, Vértes Márton, Pum Károly ügy. alelnök, Göczi Károly, Sperner Anzelm, Timár Frigyes, Urweisz Józsel, dr. Weber Gusztáv, dr. Schaffer Emil titkár-jegyző, Friedrich Jakab, Herman Miklós, Huber Miksa, Szép Antal, Zöld Ferenc, Szemes Kálmán és Tanczos Gyula.

Tárgyak: I. Dr. Kiss Elemér járási főszolgabíró rövid elnöki megnyitó beszédével a közgyűlést megnyitotta és örömmel jelenti, hogy az egyesület működése ez évben is elég eredményes volt s az egyesület iránti érdeklődés mindinkább fokozódik. Különösen tudomására adja a közgyűlésnek Gebaur Izor főtisztelendő és Huttkay László dohánygyári igazgató uraknak, valamint Hülle Katalin urnőnek ama különös fáradozását, amit nevezettek függetlenül az egyesületi működéstől a madáretetés terén kifejtettek, mely nemes és meleg szívre valló tevékenységükért az egyesület már jegyzőkönyvi köszönetet mondott.

II. Dr. Schaffer Emil ügyvéd titkári jelentéséből a következőket emeljük ki:

A tagok száma a tavalyi 336-tal szemben 360. Míg a múlt évben a rendes tagok száma 294 volt, — az idén már 317 rendes tagunk volt. Ezenkívül 12 tiszteletbeli tag, 10 alapító 17 csoporttag és 4 családtag. Ezek számában változás nem volt. Az év folyamán járásunk 23 intelligens közsébe belépett az egyesületbe. Ezt Balog Simon járási főszámvevő egyesületi pénztárosunk fáradozásának köszönhetjük, aki hivatalos útja alkalmával is minden módot és alkalmat felhasznál arra, hogy az állatvédelmi nemes eszmének minél többször lelkesebb harcost szerezzen. A gyászból is kivettük részünket. 4 ízben tüztünk gyászlobogót és pedig a korán elhunyt Kéthelyi Jenő ügyvédjelölt, Sátor Lipót kereskedő, Szabó István bir. végrehajtó és Baumgartner Ferenc cfmz. kanonok halála felett — ez utóbbival vidéki vál. tagot veszítettünk. Béke legyen velük!

Gyakorlati működésünk röviden a következő volt. A hasznos madarakat és állatokat ápoltuk, tettük, védjük az időjárás viszontagságaitól, a szívtelen emberek kínzásaitól. A madarak téli etetésére 50 kgr. madárkalácsot és 12 kgr. magot hoztunk az etetést rendszeresen folytattuk. Az év folyamán 22 drb fészekodut helyeztünk el (eddig 770) és 2 darab etetőasztalt (eddig 45). Intézkedtünk az iránt, hogy a városi rendőrség utasítást és kioktatást nyerjen az irányban, hogy az állatvédelmet különös figyelemben részesítse és az állatkínzásokat megakadályozza. Állatkínzás miatt 3 feljelentést tettünk a főszolgabíróságnál, tilos madárfogdozásért 2 feljelentés tétetett. A gyakorlati állatvédelem körébe vág még Ferdinándy Aladár kir. állatorvos, volt vál. tagunk indítványa, hogy a bérkocsisok és fuvarosok lovai meghatározott időközben hatóságilag, — állategészségügyi szempontból vizsgáltassanak helyhatóságilag, — a szerszám és fogatok is, mert ezek is okozhatják az állatoknak — különben elkerülhető — megkínzását. Az életrevaló indítványt a választmány magáévá tette és az O. Á. V. E.-hez további eljárás végett áttette. Az országos központ a megbízottak intézményének bevezetését kísérelte meg nálunk is. Ez azonban helyi viszonyok miatt keresztülvihető nem volt, — de szerény véleményem szerint nem is szükséges, mert az egyesület és különösen a vál. tagjai között olyan lelkes állatbarátok vannak, akik különös megbízás

nélkül, — jó szívük suggallatára hallgatva — még ez ideig mindig közbeléptek, valahányszor állatkínzás megakadályozásáról volt szó.

Elméleti működésünk különösen abban nyilvánult, hogy az állatvédelmi eszmének, ahol csak tehetjük, propagandát csinálunk. Így Reischl Gyula tpt. igazgató, vál. tagunk Zalaszentgrótra küldetett az elnökség által ismeretterjesztő füzetkéket, iratkákat, útmutatást állatvédő egyesület alakítására. A helybeli főigmn. Önképzőkörében kitűzött pályázatunkra 3 dolgozat érkezett. A 20 kor. jutalmat Szakáts László VII. o. tanulóknak ítélte az „Ember és madár“ c. munkájáért. Évi jelentésünket 450 példányban nyomattuk ki és tagjaink között kiosztottuk és az összes magyarországi társegyesületeknek megküldöttük. Hasonló figyelemben csak a miskolci és kassai állatvédő egyesület részéről részesültünk. Gyermeknaptárt osztottunk ki. A helybeli intézetek pedig buzdításunkra még 150 darabot külön, saját költségükön hoztak. Az O. Á. V. E. is sok szép könyvet, füzetkét, iratot küldött, amit az elnökség belátása és szükség szerint használt fel szétosztásra, jutalmazásra és ajándékozásra. Élénk összeköttetésben voltunk a berlini állatvédő egyesülettel is — a küldött német folyóiratokat és füzetkéket, naptárakat a németnyelvű vidékeken osztottuk szét. A szentgotthárdi (rég) és az őrségi takarékpénztár 20—20 koronát, a gyanafalvi takarékpénztár és iparbank 10—10 koronát adományozott. Köszönettel fogadtuk.

III. Balog Simon pénztáros jelentése szerint a bevétel 1317.39 kor., kiadás 397.01 kor., pénzmaradvány 920.38 kor.

Majd az 1914. évi költségvetést terjesztette elő a pénztáros.

VI. Elnöknek ismét egyhangúlag dr. Kiss Elemér járási főszolgabírót választotta meg a közgyűlés. Ügy. alelnök lett Pum Károly, titkár-jegyző dr. Schaffer Emil, Balog Simon nem fogadván el újra a pénzárnokaságot, e tisztségre egyhangúlag Szemes Kálmán adóügyi jegyzőt kiáltották ki.

Számvizsgálók: Czuppon Ferenc, Ettingshausen Ödön és Huber Miksa lettek.

A választmány pedig egyhangúlag a következőkből alakított meg: I. Szentgotthárdról: Benkő Károly, Czipott Géza, Gebaur Izor, Kunsch János, Lipp Ferenc dr., Rechnitzer Pál dr., Reischl Gyula, Surányi Antal, Sztójka Viktor dr., Urweisz József, Vargha Gábor dr., Vass Krizosztom, Végh Gyula, Vértes Antal, Weidlich Lajos dr. és Wellisch Béla. II. A járásból: Bader Mihály, Gáspári Antal, Hann Károly, Gruber Hugó, Krém György, Martin Antal, Müller Ferenc, Neubauer Máté, Reverencsics Géza, Somogyi Antal, Szűcs László, Szladek János és Trinkl János.

A Székesfehérvári és Fejérmegyei Állat- és Madárvédő Egyesület 1914 március 29-én tartotta évi rendes közgyűlését. Dr. Lauschmann Gyula alelnök üdvözlőlvén az egybegyűlt tagokat, megnyitja az ülést és felhívja Marosi Arnold titkár jelentése előterjesztésére. A jelentésből a következőket közöljük:

A gyakorlati állatvédelem terén sikerült megvalósítani, hogy az egyesület közbenjárására a rendőrkapitány, kint a megyei járásokban pedig a főszolgabíróságok az állatvédelmi kihágásokról statisztikát vezetnek és idevonatkozó jelentéseiket év végével egyesületünknek is megküldik. Ezek alapján az egyesület 50 korona jutalmat osztott ki a három legérdemesebb feljelentő között. Hogy a közönség figyelmét az állatvédelmi törvényekre felhívjuk, az egyesület a rendőrkapitány aláírásával falragaszokat helyezett el, a választmányi tagoknak pedig igazolványokat szerzett, melyek felmutatásával igénybe

vehetik a rendőrség azonnali közbelépését. A Velencei tó madárvilágának megmentése és a vízi vadászat korlátozása érdekében felírt egyesületünk az Országos Állatvédő Egyesület elnökségéhez, amely ennek alapján felterjesztést tett a m. kir. földművelésügyi miniszterhez a vízimadarak védelmét illetően.

A helyi madárvédelem terén tevékenységünk főleg arra irányult, hogy 40 fészekodut hozattunk és ezeket ki is helyeztük. Gondunk volt arra is, hogy a fészekoduk tavaszi és őszi kitisztogatása megtörténjék. Mivel pedig a fészekoduk tetejét a szél lefújta, ennek megakadályozása végett a fedeleket könnyen kikapcsolható dróthurokkal zártuk le. Elhelyeztünk továbbá két etetőt; az etetőházikókat rendbehoztuk. Madaraink 500 darab eleséggyűrűt fogyasztottak el és fél zsák tökmagot, melyet Frank Géza agárdi intéző ajándékozott. Ezenkívül eladásra tartottunk raktáron eleséget és ablaketetőket.

A madárvédelmi munkakedv fokozására terjesztettük a madárvédelmi képeslapokat s belőlük 1500 darabot hoztunk forgalomba a tanulóifjúság között. A Gyermeknaptárakat is egyesületünk szerezte be a városi iskolák számára és pedig 1300 darabot. A felsőbb leányiskolában Holcer Magdát „Talpas“ című állatvédelmi dolgozatáért 10 K jutalomban részesítettük, míg az elemi iskolák 6 növendékének állatvédelmi jutalomkönyveket adtunk. Az O. Á. V. E.-től küldött 60 darab fali tábla közül 25-öt a városban osztottunk szét, míg a többi a falukban helyeztük el. Ezenkívül részünkre még 50 darab fali táblát küldött az O. Á. V. E. a megye területén való szétosztásra, 25 darabot pedig Veszprém város számára. Kiosztottunk még az ifjúság között 20 darab „Állatvédelem a kertben“ című füzetkét, mint az O. Á. V. E. küldeményét.

Hogy egyesületünk ily tevékenységet fejthetett ki, azt a tagdíjakból befolyt jövedelmen kívül jötevőinknek köszönhetjük. E tekintetben hálásan kell megemlékeznünk boldogult özvegy Hahn Jakabnéról, kinek emlékéért áldozatkészségeért mult választmányi ülésünk jegyzőkönyve örökíti meg. A Fejérmegyei Takarékpénztár 30, a Székesfehérvári Takarékpénztár 20 K adományban részesítette egyesületünket.

A rendőrkapitányság jelentése szerint Székesfehérvár területén 243 esetben tettek állatvédelmi feljelentést és pedig állatkínzásért 11, hasznos madarak pusztításáért 51, fogoly madarak kinzásáért 21, elcsigázott lovak túlterheléséért 33, állatok szabálytalan szállításáért 38 és kegyetlen módon való elpusztításáért 2 esetben indítottak eljárást. — A vármegye területén: a sárbogárdi járásban állatok túlterheléséért és kinzásáért 4 esetben, a váli járásban madarak pusztításáért és állatok kinzásáért 4 esetben, a székesfehérvári járásban koci túlterheléséért és állatkínzásért 3 esetben, a moóri járásban szabálytalan szállításért és az állatok durva bántalmazásáért 2 esetben hoztak marasztaló ítéletet. Az adonyi járásban — a főszolgabírói jelentés szerint -- állatvédelmi kihágás nem fordult elő.

Az egyesületnek a pénztári jelentés szerint mult évi forgó vagyona 420-66 K, míg törzstőkéje 523 K volt, míg a folyó évi kiadásokra 446 K-át irányoztak elő.

A közgyűlést a tisztújítás fejezte be. Újból megválasztották a régi tisztikart; az egyik megüresedett alelnöki állásra pedig Vértessy Lajos földbirtokost Kápolnásnyékről. *Marosi Arnold.*

A Hontvármegyei Állatvédő Egyesület Ipolyságon március 14-én tartott választmányi ülést. Jelenlevők: Draskóczy Jenő elnök, Árvay József pénztáros, B. Szokolyi Alajos tb. elnök,

dr. Himmler Sándor alelnök, Bolgár István titkár-jegyző, dr. Holló József ügyész, Marek Károly, Drozd Arthur, Herczeg József, Erdélyi Gyula stb.

Elnök bejelenté — őszinte sajnálkozásának kifejezése mellett — Winter Fülöp tagtárs elhunytát.

Ezután — a tárgysorozat szerint — Bolgár István egyesületi titkár felolvassa jelentését az egyesület legutóbbi közgyűlése óta történetéről. A jelentésből a következőket közöljük:

Sajnálattal jelentem, hogy Winter Fülöp cs. és kir. őrnagy, egyesületünk buzgó tagja, hosszabb betegeskedés után elhalálozott. Indítványozom, hogy a választmány elhunyta fölött jegyzőkönyvi részvétét fejezze ki.

A lefolyt télen tapasztalható hosszas kemény hideg itt telő hasznos madarainkat sok nélkülözésnek tette ki, sőt soraitak alaposan meg is tizedelte. Különösen sok fekete rigó és kisebb erdei madár elpusztulásáról kaptunk hírt, minek oka a m. k. Ornithologiai Központtól vett értesülésünk szerint a talajt borító hó- és zuzmararéteg folytán előállt táplálékhiány, azonkívül esetleg a dúvadak pusztítása céljából kitett mérgezett húsokban keresendő. A kemény hideg többfajta északon honos madárfajt vetett le vidékünkre, közte seregesen volt látható az ékes csonttollú madár. Elismeréssel jelentem, hogy tagjaink túlnyomó része lelkiismeretesen és szeretettel igyekezett a madarak nyomorán enyhíteni. Berceller Lajos ipolysági jóhírű magkereskedő — egyesületünk tagja — 50 kgr. madáreleséget bocsátott ingyen egyesületünk rendelkezésére.

Egyesületünk beszerzett Hamburgból 300 darab madáreleség-gyűrűt, Debrecenből 10 kgr. madárkalácsot és helyben 30 liter tökmagot. E madáreleséget tagjaink között részben ingyen, részben beszerzési áron alul kiosztottuk.

Megemlítendőnek tartom, hogy az eleség-gyűrű Hamburgból a megrendelés után a legpontosabban megérkezett s aránylag oly olcsón kaptuk, hogy az anyagot itt megvéve, házilag sem bírtuk olcsóbban előállítani. Debrecenből azonban a madárkalács csak többszöri sürgetés után, a tavasz kezdetekor érkezett meg, úgy, hogy az egészet nem is tudtuk felhasználni. Kiosztottunk azonkívül tagjaink közt galambduc- és ablaketetőket. Küldtünk galambduc-etetőt a dejtári, ipolyvecei, drégelypalánki, kistompai és ipolyszakállosi vasúti állomásokra. A MÁV. balparti üzletvezetőség részére küldtünk azonkívül 7 darab állatvédelmi fali táblát oly kéréssel, hogy azokat a legforgalmasabb vasúti állomásokon kifüggesztetni és egyesületünk működésére alkalmazottak figyelmét felhívni szíves legyen. A MÁV. — általában úgy tapasztaljuk — megkereséseinknek készséggel eleget tesz, tisztviselői ügyünket szeretettel felkarolják.

Az iskolás gyermekek részére 700 darab Gyermeknaptárt adományoztunk. A naptárakat örömmel fogadták; a szétosztás a madárvédelem terjesztésére célszerűnek mutatkozott.

Az ipolysági izr. elemi iskolaszék a naptárakért 5 korona adományt küldött egyesületünk részére. Adományozott még az Ipolysági Takarékpénztár is 30 koronát és a Hontmegyei Népbank 20 koronát.

Kiosztottunk végül 20 darab, az O. Á. V. E. által küldött „Madárvédelem a kertben“ című füzetet tagjaink között s elnökünk falragaszokoo és a Honti Lapok hasábjain is felkérte a közönséget a madarak etetése és az állatok kímélése érdekében.

Általában véve, tagjaink az egyesület ügyeit eléggé felkarolják, a tagdíjakat is befizetik, csak a gyűléseinkre nem jönnek el — alig egy-két kivétellel — pedig az itt való megjelenésnek is megvan a maga fontossága.

Himmler Sándor alelnök a jelentésnek csupán a madarak pusztulására vonatkozó részéhez kíván hozzászólni; ő is több oldalról nyert értesülést, hogy a télen mily nagyszámú hasznos madár pusztult el; indítványozza, hogy az egyesület a jövő télre a Parassa-erdő részben fekvő Popper-féle kertben és a Nyáray-féle kertben etetőket helyezzen el.

Árvey József pénztárnok bemutatja a számvizsgálói bizottság birálatával az 1913. évi zárszámadást.

Elnök indítványozza, hogy az egyesület a Csörgey Titusz-féle „Madárvédelmi tanulmányok 1913. évről“ külön lenyomatban is megjelent füzetből 20 darabot rendeljen meg és azt a tagok között ossza ki.

Titkár indítványozza, hogy az ipolysági rendőrök jutalmazására 20 korona utaltassék ki az előjáróság részére azzal, hogy abból azon rendőrök részesüljenek, kik az állatvédelem terén az egyesületnek a legtöbb szolgálatot tették és legtöbb állatkínzást akadályozták meg.

Elnök ezután beszámol a madárvetítőképekkel a folyó hó második felében tartandó előadás érdekében Farkas Gyula moztulajdonossal tett lépésekről.

Drozd Arthur és Erdélyi Gyula indítványára a választmány az elnökséget az előadás rendezésével járó összes teendővel megbizzza.

A Hontvármegyei Állatvédő Egyesület március hó 21-én tartotta rendes közgyűlését.

Jelenlevők: Draskóczy Jenő elnök, dr. Himmler Sándor alelnök, b. Szokolai Alajos tb. elnök, Bolgár István titkárjegyző, dr. Holló József ügyész, Árvey József pénztáros, Somogyi Béla, Schmidt Arthur, Cziráky Iván, Oravecz Béla, Totovich Kálmán, Kallós László, Fábián Gyula, Gállosy Soma, Janák Sándor, Polgár Ignác, Feldmann Károly stb.

Az elnök a nagyszámban megjelent egyesületi tagokat üdvözlőlvén, a jegyzőkönyv hitelesítésére Schmidt Arthur és Kallós László urakat kéri fel; majd lelkes szavakban hívta fel az egyesület tagjait a kitartó és lankadást nem ismerő munkásságra.

A megnyitó beszéd után Bolgár István titkár olvasta fel a választmányi ülés jegyzőkönyvét, illetve jelentését, melyből a közgyűlés örömmel győződött meg az egyesület munkásságáról.

Gállosy Soma a számvizsgáló-bizottság nevében betervezi az egyesület 1913. évi számadását, mely szerint a bevétel 966 K 35 fill., kiadás 652 K 72 fill., maradvány 313 K 63 fill.

Az ipolysági rendőrök jutalmazására a közgyűlés 20 koronát utal ki.

A Soproni Állatvédő Egyesület folyó évi március 20-án tartott választmányi gyűlést. Krump Miklós I. titkár jelentéséből következőket közöljük:

1. Választmányi határozat folytán ingyen adtunk a „Városi iparos tanonciskolának“ Sopronban egy nagy falitáblát hasznos madarak színes ábráival.

2. Antispatz nevű madáretető-készüléket városunk területén hét helyen alkalmaztunk próbakép.

3. A városi rendőrfőkapitány javaslata folytán, mely szerint az egyesületnek minél több tagja kifejezetten a hatóság támogatására hajlandónak nyilatkozzék; körözvény útján most kérjük fel tagjainkat, hogy minél számosabban jelentkezzenek, illetve írják alá az ívet mint megbizottak. (Ezt különben alapszabályaink úgyszólván előírják.) A rendőrfőkapitány a megbizottak számára igazolványt fog kiállítani.

4. Felhívtuk a hatóság figyelmét az új városi kórház építésénél naponta előforduló, olasz munkások által elkövetett botrányos lökínzásokra. A hatóság megfelelően intézkedett.

5. Beszereztünk a tél folyamán négy métermázsza madáretelőt és 70 kgr. tiszta kendermagot az „Antispatz“ nevű készülékhez.

6. Mult évi karácsonykor is ingyen adtunk a régi szokáshoz híven 50–50 drb Gyermek-naptárt a siketnémák tanintézetének és Szeretetháznak és 10 drbot a Mária-Josephinumnak.

7. A folyó évben az Állatvédelem folyóiratra előfizettünk 219 tag számára.

8. Az O. Á. V. E. küldött husz példányt a „Madárvédelem a kertben“ című füzetből. Irta Csörgey Titus. Egy példányt a könyvtárba adtunk, a többi szétosztjuk a gyűléseken megjelenő tagjaink között.

Határozatok: 1. Összel 50 drb odu rendelendő.

2. Szomjas ebek számára alkalmazandó itatók elhelyezésére engedély kéretik a vár. tanácstól.

3. A Bécsi-dombon az ottani erdőszlaknál egy madáretető és megfelelő számban odvak alkalmazatnak ősszel. Épügy egy etető a „Plagner-völgyben“.

A Kassai Állatvédő Egyesület választmánya febr. 23-án ülést tartott Arányi Antal elnöklésével. Több pénzügyi intézet az egyesületnek segélyt utalványozott a városszépítő egyesület pedig az alapító-tagok sorába lépett. Siposs A. Gyula, a kassai kereskedelmi és iparkamara elnöke lóhús fogyasztás behozatala iránt tett indítványt a közéletmezés és a gazdaság szempontjából. Az indítványhoz hozzászóltak Herboly Ferenc, Váczy József rendőrfőkapitány, Koleszár József. A választmány az indítványt magáévá tette és annak érdekében a városi tanácshoz felterjesztést intéz. Ravasz István titkár felolvassa a közgyűlés elé terjesztendő évi jelentést, melyet a választmány nagy elismeréssel fogadott el. Hasonlóképp helyesléssel fogadták el Nigrinyi Ernő pénztáros jelentését is. A pénztár megvizsgálásával Fertály József és Koleszár vál. tagokat bizták meg. A közgyűlést április vége felé tartják meg.

A Nyiregyházi Állatvédő Egyesület működéséről a Szabolcsi H.-ban hosszabb közlemény jelent meg, melyből kivennatilag a következőket közöljük:

A nyiregyházi tanítói kar bevonásával Nyiregyházán 1907-ben megalakult az állatvédő-egyesület. A tanítói kar az iskolában nagy gondot fordít a madárvédelemre. Az összes elemi, fiu-polgári, főgimnázium, iparos és kereskedő-tanonc iskolák növendékeiből meg van alakítva az Ifjusági Madárvédő Liga. A polgári fiu-iskolában a mult hét folyamán több mint száz tanuló lépett az Ifjusági Madárvédő Liga tagjai sorába Kardos István igazgató úr buzgólkodása folytán. — Gyermeknaptárakból a város polgármestere — úgyszólván állatvédő egyesületi elnök — ezer darabot hozatott és ingyen osztatott ki a városi és tanyai elemi, ismétlő, iparos és kereskedő tanonc-iskolák növendékei között. Az állatvédő-egyesület titkára Kubacska István is ezer darabot hozatott és a tanítói és tanári kar közreműködésével a különböző iskolákban eladatott.

Minden év május havában a városi elemi iskolák az „Erzsébet“ ligetben, a tanyai iskolák — több iskola együtt egy megfelelő szabad területen — megtartják a fák és madarak napját, amikor a fák, állatok, madarak életére vonatkozó költeményeket szavalnak.

A város támogatásával ez idő szerint 7 darab madáretető van felállítva az erdőben, népkertben, mintakertben, szegényház kertjében. Négyszáznál több fészekodú van elhelyezve: az erdőben, népkertben, mintakertben, központi iskola udvarán, közös huszár laktanya kertjében és magánosoknál. Minden évben a város száz darab fészekodut hozat. A mult tanév évzáró vizsgáin jutalmul fészekodvakat osztottunk ki. A 3 erdőőr, a népkerti, temetőőrök minden évben 3—3 korona jutalmat kapnak, amiért felügyeletet gyakorolnak.

Az állatvédő-egyesület már 4 évvel ezelőtt 50 drb figyelmeztető táblát nyomtatott e felirattal: „Aki a hasznos madarakat pusztítja, azok fészkeit, tojásait, fiait kiszedi, 100 koronáig büntethető.” E táblák minden iskolában úgy a városban, mint a tanyán — a vámházakon, népkertben, temetőkben az őrházakon ki vannak szegezve.

A város polgármestere minden tavasszal a templomok előtt hirdetteti a madárvédelmet.

Beiratkozott tagjainak száma: 6 alapító tag; 118 rendes tag. A rendes tagoknak felét a tanítók és tanárok teszik.

A Szolnoki Állatvédő Egyesület meghívására az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület szolnoki szabad liceuma előadássorozatának keretében Fodor Árpád tanár, az O. Á. V. E. főtitkára, március 18-án a szolnoki áll. főgimnázium nagytermében előadást tartott, melyet a szép hölgy- és uriközönség kedvvel hallgatott meg. Az előadás sikerében része van a rendezőségnek is, melynek élén dr. Ferencsik Lajos áll. főgimn. igazgató, a liceumi bizottság elnöke, Winter András tanár, az állatvédő-egyesület elnöke és Báthly Attila pénzügyigazgatósági tisztviselő, az állatvédő-egyesület titkára állottak. A Szolnoki Ujság írja: Az új egyület — amelynek szükségét Szolnokon nagyon éreztük — minden oldalról meleg támogatásban részesítik. A belépések serényen folynak s hisszük, hogy a nemes hivatású egyület a felkarolás folytán bizton el tudja érni célját. Ugy értesülünk, hogy az állatvédelem keretében erős mozgalom indult meg a befásítás iránt is, amire ismét igen nagy szükségünk van, mert tudjuk, hogy ez ideig már majdnem minden fát kiirtottak.

A Váci és Vácvidéki Állat- és Madárvédő Egyesület március 8-án előadást rendezett a madárvédelemről. A közönség zsufolással megtöltötte a siketnéma-intézet dísztermét és megjelentek az iskolák növendékei is tanítóik vezetésével. Az előadást Zeller Tibor tanárjelölt tartotta, nagy szaktudással, vetített képekkel, kitömött madarakkal és madárvédelmi kellékekkel illusztrálva. Szép előadását a közönség melegen fogadta és zajos tapssal honorálta. Zeller Tibor előadása után Bárdos Ernő v. tanácsos, az állatvédő egyesület elnöke, szólt néhány lelkes szót, különösen az itjúsághoz, fölhevta őket a madarak védelmére. Az állatvédő egyesület agilitása — így ír a „Pestmegye, Vác és környéke“ c. hírlap — valószínűleg meg is termi városunkra oly nagy erkölcsi és anyagi javakkal járó gyümölcseit.

A Komáromi Állat- és Madárvédő Egyesület, mely mult évben alakult meg, a tél folyamán nagy szorgalommal fogott hozzá a hasznos madarak téli etetéséhez és gondozásához. Emez áldásos és hasznos tevékenységében az ottani katonai hatóságok részéről a legmesszebb menő támogatásban részesült, amennyiben a katonai hatóságok 9 drb ducetetővel látták el a várost övező sétányt, mely a katonai kincstár tulajdona, s ezen etetőket a tisztikar állandóan ellátta eleséggel.

Megengedte továbbá a katonai paráncsnokság, hogy a várost övező fás, bokros helyeken fészekoduk helyeztessenek

el, s azokra a legénység figyelmét a védelmezés tekintetében felhívta. A komáromi állat- és madárvédő egyesület a legénység buzgóbb emberei között jutalmat helyezett kilátásba, abban az esetben, ha a madarakat védelmükbe veszik, s azokat mindenemű ellenségétől megvédik.

Hogy ezen viszony a polgári társadalom és a hadsereg között tovább is állandó legyen, arra az egyesület élénk figyelemmel van és ezt igyekszik a jövőre nézve is előmozdítani.

E helyütt ezért hálás köszönetét tolmácsolja a komáromi állat- és madárvédő egyesület annak a nemes szívű emberekből álló tisztikarnak, amely minden melléktektettől eltekintve segédkezet nyújt az emberséges cselekedethez.

E meleg köszönetnyilvánításhoz örömmel járunk hozzá mi is az O. Á. V. E. és a szövetség nevében.

A Miskolci Állatvédő Egyesület titkára, Koncs Sándor tanár „A gyümölcsfák védelme“ címen madárvédelmi cikket közölt a Miskolci Napló márc. 11-iki számában. A jeles titkár folytatta előadássorozatát is.

HIREK.

† De Gerando Antonia.

A Kolozsvári Állatvédő Egyesület egyik tisztelti elnöke és volt elnöke, De Gerando Antonia, nyug. felsőbb leányiskolai igazgatónő, Kolozsvárott 69 éves korában meghalt. A hazai nőnevelés egyik legképzettebb és buzgóbb munkása tért őbenne örök nyugalomra. Áldás poraira!

Személyi hír. Streiling Ilona úrnőt, az O. Á. V. E. választmányi tagját fájdalmas vesztés érte testvéreinek, Magdics Károlyné úrnőnek elhunytával. Az O. Á. V. E. őszintén érzett részvétét fejezte ki Streiling Ilona úrnőnek, akit az egyesület legelőkelőbb érzésű tagjai egyike gyanánt tisztelt.

Kitüntetés. Reich Oszkár főszolgabíró, a Tamási Állatvédő Egyesület elnöke, a mult évi tolnamegyei lovassági gyakorlatok körül kifejtett közigazgatási működésének elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét kapta.

Egyesület-alakulási mozgalmak. Szekszárd. Vastagh Ferenc dunaföldvári s. jegyző kezdeményezésére felkértük Forster Zoltánt, Tolnamegye alispánját és Padányi Andor kir. tanfelügyelőt, hogy a vármegyében létesítendő állatvédő egyesületek alakítására hívják fel a szolgabíróságokat és a tanítókat. Erre a szekszárdi járás főszolgabírója, Bajó Pál, egyesületalakítás céljából kiadványokat kért tőlünk; mi küldtünk is. Egyuttal a helyi lapokban is folyik a munka. A Tolnamegyei Közlönyben március 1-én Vastagh Ferenc közölt hosszú felhívást Crassus néven. A Szekszárdi Ujság pedig március 21-iki és következő számaiban közöl felhívást és egy hosszabb szakszerű ismertetésnek több részét ifj. Kasperek Károly tollából. A hírek rovatában pedig kérelem olvasható, hogy az állatbarátok az egyesületbe való belépési szándékukat a Szekszárdi Ujság szerkesztőségénél, a vidékiek pedig Kasperek Károlynál, Tamásiban jelentsék be. — Reméljük azonban, hogy tamási egyesületünk fenmarad önállóan.

Szentendre. Március 28-án az O. Á. V. E. főtitkára, dr. Simay Aladárné úrnő, buzgó választmányi tagunk meghívására Szentendrére ment és ott látogatásokat tettek együtt a város vezérférfiainál és az alakítandó állatvédő egyesület vezetésére a következő egyéniségeket sikerült megnyerniök: Antony Béla dr. polgármestert a tiszteleti elnökségre, Kada Mihály r. k. plébánost és Csámprág István g. kel. püspöki titkárt az elnökségre, Heller Antal rendőrkapitányt az alelnökségre, Mojics Péter vár. aljegyzőt a titkárságra, Papp Géza adótitkárt a jegyzőségre és Weisz Ármin dr. orvost a pénztárnokságra. Zubkócs György g. kel. püspököt küldöttség fogja felkérni a védőség elfogadására.

Sárvárrott már 1908-ban megalakult az állatvédő egyesület, de mindezeidig nem működött. A Sárvári Járási Hírlap, melynek szerkesztői Tuboly Lajos főszolgabíró és Barabás György ny. isk. igazgató, március 22-iki számában szép és lelkes vezércikkben hívja fel az egyesületet, hogy működését indítsa meg. A cikk Chernel István ünnepi beszédét is ismerteti, melyet a váci állatvédő egyesület alakuló ülésén tartott. — Remélhetőleg nem lesz hatástalan a jóindulatú felhívás.

Késmárk. Wrchovszky Ottó dr. polgármester arról értesít bennünket, hogy a taggyűjtés folyamatban van és július hó elsejéig valószínűleg megalakíthatja az egyesületet.

Léva. Horváth Gyula dr. rendőrkapitány írja, hogy Léván annyi a különböző egyesület, hogy a közönség anyagilag ki van merülve s új egyesületbe nem igen óhajt belépni; mindazonáltal iparkodik az egyesületet megalakítani.

Abonyban Wewerán Istvánné írónő munkálkodik állatvédő egyesület alakítása érdekében.

Az állati gyógyszerek használatának korlátozása. Ghillány Imre báró földmívelésügyi miniszter rendeletet adott ki, melyben 200 korona büntetés terhe mellett megtiltja a mezőgazdasági állatok tulajdonosainak, hogy állati betegségek ellen óvó, vagy gyógyítási célokra szóló gyógymódokat és gyógyszereket engedély nélkül, vagy állatorvos közreműködése nélkül használjanak. Ilyenformán befellegzett a kuruzslóknak, akik bizony egy-egy beteg állat gyógykezeléséért igen sokszor nagy pénzeket vágta zsebre.

Országos ebkiállítás Budapesten. Az Országos Magyar Ebtenyésztő Egyesület május 23-án és 24-én országos ebkiállítást rendez a Tattersallban. A kiállítással kapcsolatban műkotoró-versenyt is rendez foxterrierek és tacsók részére, ami ugyan nem egyezik meg az állatvédelemmel. Felvilágosítással készséggel szolgál az egyesület titkára, Ilosvai Lajos Károly (Budafok).

Az aradi galambok, melyeket állatbarátok oly nagy szeretettel ápolnak és melyeket már több ízben rideg támadások ellen megvédtek, most ismét veszélyben forognak. Egy csoport „rendszerető” egyéniség beadványt intézett a városi hatósághoz, hogy a galambokat, melyek az épületeket bepiszkítják, pusztítsák el. — Szerencsére akadtak a galamboknak védői is, akik az aradi utcai élet poétikus tényezőjétől, a nagyközönség

által szeretettel etetett galamboktól, nem szeretnének megválni.

Rendőrhatósági intézkedés Nagykanizsán. A nagykanizsai Kaszinó bérlője följelentést tett a rendőrségen, hogy a Kaszinó elsőemeleti ablakai közül ismeretlen tettesek többet bevertek. A nyomozás megállapította, hogy az ablakokat a gummipuskával (csuzli) madarakra lövöldöző gyermekek törték be. A főkapitány átiratban kérte fel az egyes iskolák igazgatóságát, hogy erélyes intézkedésekkel gátolják meg a tanulókat a madarak pusztításában.

Rendőrhatósági intézkedés Kassán. A város rendőr-főkapitánya február 16-án elismerésre méltó, kimerítő hirdetményben figyelmeztette a közönséget, hogy a fennálló állatvédő szabályrendelet értelmében a lovakkal kíméletesen bánjon, a lovak túlterhelését kerülje, azokat célirányos vasalással elláttassa stb.

Madárvédelem. A komáromi rendőrkapitányság a földmívelésügyi minisztérium rendelete értelmében felhívja a közönség figyelmét a madárvédelemre és a kapitányság utasította a rendőrséget, a mező- és hegyőröket, hogy fokozott éberséggel ügyeljenek a madarak pusztítóira, kiket szigorúan fognak megbírságotlani.

Madárüldözők Aradon. Az aradi rendőrség kihágási eljárást indított Farkas György és Stefan János napszamosok ellen, akik a mezőn lépve szökökkel éneklőmadarakat fogdostak össze és azokat a község lakói közt árúsították. Grumáz László dr. rendőrfőkapitány ítélkezett a két napszamos felett és fejenként ötven korona pénzbüntetésre ítélte őket.

„Természetvédelem” cím alatt terjedelmes és alapos cikk jelent meg ifj. Tóbiás Gyulától, a Sáros vármegyei Állatvédő Egyesület titkárától a Pesti Hírlap husvétli számában. A jeles cikk a természeti ritkaságok védelmére irányuló külföldi és hazai törekvéseket ismerteti és azt ajánlja, hogy a kormány vegye meg a célra Hohenlohe herceg eladó tátrai birtokát.

KÜLFÖLD.

A német császár és a madárvédelem. Nemrég történt, hogy Vilmos német császár jelentést tettetett magának a birodalom madárvédelmi intézményeiről és ezzel ismét tanúságot szolgáltatott arról, hogy élénken érdeklődik a madárvédelem ügye iránt. Éppen a monarcha nagy érdeklődésére való tekintettel a birodalmi kormány számos egyéb gondjai között egész madárvédelmi törvényt dolgozott ki, amely már életbe is lépett és kifogástalanul működik. A vasútigazgatóságok hatáskörébe utalták a körzetükbe eső madarak védelmét. A cserjék és fák szaporításával az állomásfőnököknek a madárfészkek épségben tartásáról és a madarak jólétéről is gondoskodniuk kell. A császár maga jár elől a jó példával. Cellei palotájának hatalmas kertjét madár-menhellyé alakíttatta át; valósággal ideális életük van ott a kis szárnyasoknak. Vilmos császárnak természetesen számos követője akadt ezen a téren is

és a miniszteriumok valóságos rendeletözönnel árasztják el az alájuk rendelt hatóságokat és a madárvédelemnek csinálnak élénk propagandát.

Madárfészkeknek és odvaknak macskáktól megóvása. A madárvédők egy része harcot hirdet a macskák ellen, másik része, mely hozzánk közelebb áll, egyéb módokat keres a macskák kártételei ellen. A „Württemberg Tierfreund“ szerint kitűnő és megfelelő szer az u. n. francia olaj (Oleum animale foetidum), mellyel teleitatott ócska rongyokat bokrokra vagy fákra aggatunk és ezeket a macskák kerülik. Hogy a madarakat ne nyugtalanítsuk, az olajos rongyokat előzetesen aggatjuk fel. A nevezett folyóirat szerint a macskák az olajjal bekent egereket nem fogadták el. Vajjon ajánlatos-e a fákat és bokrokat magukat bekengetni, még nincs eldöntve. A macskáknak bizonyos illatok ellenszenveseik. Így a nepeta cataria és a teucrium marum illatai is, mely növényeket a macskák tépik és rombolják, miért is botanikai kertekben e növényeket a macskák ellen védősövényvel látják el. Egyébiránt a macskák az ideoda lobogó rongyoktól is félnek, legalább kezdetben. (50/1914.)

Madárvédelem és katonaság. Szászországban a hadsereg is érdeklődik a madárvédelem iránt. A Tharandti akadémián legutóbb tartott tanfolyamon a tábornok vezérlete alatt 25 tiszt vett részt a célból, hogy a katonai kincstár lövőterein és egyéb ingatlanain gyakorlati madárvédelmi berendezések legyenek létesíthetők és fenntarthatók.

Dísztollak kérdése Bajorországban. A kamarához 32 müncheni dísztoll-üzlet és vállalat beadványt intézett, hogy őket az ornithologusok támadása ellen megvédjék. A nők szavazatjogáért küzdő egyesület pedig szintén kérvénnyel járult a kamarához, hogy a dísztollak forgalmát és viselését tilalmazza. A kérvények előadója kifejezte rokonszenvét a madarak védelme tekintetében, kívánatosnak tartja, hogy a madarak védelme törvényes intézkedésekkel biztosíttassék, de nem ajánlja, hogy dísztollak bevitele vagy viselése tiltó rendeletekkel megakadályoztassék, mert ez a lendületnek indult dísztollipart károsíthatná, sőt meg is szüntetné. A kamara vita nélkül hozzájárult az előadó felfogásához.

Madárvédelem Egyiptomban. A Post c. lap dec. 30-i száma szerint az egyiptomi kormány feltétlen védelemben részesíti a földművelésre nézve hasznos madarakat, nevezetesen többek között a kócsagot, pacsirtát, sárgarigót, vörösbegyét, légykapót, búbosbankát, barázdabillegetőt, hantmadarat, pipiskét, lile és juhászka fajokat stb. Ezeket a madárfajokat egyáltalában semmi időben sem szabad löni, üldözni, fogni, venni, eladni stb.

Mutatványos állatok védelme. A londoni nagytekintélyű állatvédő egyesület kezdeményezésére a londoni cirkuszok, állatseregetek, variete-színpadok és egyéb mutatvány-vállalatok vezetői értekezletet tartottak, melyben állatvédelmi szempontból igen fontos határozatokat hoztak és pedig egyhangúlag. Külföldi állatidomító jövőre Angliában csak abban az esetben rendezhet állatokkal mutatványokat, ha illetékes állatvédő egye-

sületektől bizonyítványt mutatnak fel, hogy állatkínzás nélkül végezte az idomítást. Az angol idomítók és trénerek könyvet tartoznak vezetni, amelybe az idomított állatok számára, korára, egészségi állapotára, az idomítás és alkalmazás módjára stb. vonatkozó adatok szigorú pontossággal bejegyzendők. A szerződtetésekről szintén jegyzék vezetendő, ép úgy az időközönként ellenőriző személyekről. Az összes angol mutatványosok kötelezték magukat arra, hogy a londoni állatvédő egyesület küldötteinek bármikor szabad belépést engednek. Attól az idomítótól, akit állatkínzásban vétkesnek találnak, az igazolvány megvonható. A londoni állatvédő egyesület az egész világ állatvédő egyesületeit esetenként értesíteni fogja, ha valamely mutatványosra az állatkínzás vétke bizonyulna, hogy annak mutatványait a rendőrhatalóság igénybevételeivel megakadályozzák. A londoni állatvédők az említett határozatoknak megfelelő törvényes intézkedéseket igyekeznek kieszközölni.

Mozgóképek az állatvédelem szolgálatában. A bécsi állatvédő egyesület Fehérpataky K. indítványára egy mozgóképek-szerkezetet rendelt és annak segítségével az állatvédelem érdekét szolgáló képsorozatot, filmet szándékozik előállíttatni, mellyel az iskolai ifjúságnak és felnőtteknek előadásokat fog rendezni. A képek bemutatnák az egyesület ottakringi állatmenedékházát a legkülönbözőbb fajta állatokkal, a gazdátlan kutyákat összeszedő egyesületi automobil kiürítését, az állatok etetését, fürösztését, nyírását, gyógyítását, jártatását stb., a gazdátlan ebek között válogató állatbarátok látogatását, az utcákon gyakori állat-baleseteket, a telefonon előhívott városi tűzoltóknak a mentőkocsival való megjelenését, az elesett lovaknak a kocsiba való kíméletes elhelyezését stb. Az egyesület a mozgóképek-vállalatokkal is szerződni akar, hogy állatvédő-képeit minél többfelé alkalmazza és oly mozgóképes szindarab szerkesztésére szándékozik pályázatot kiírni, mely állatvédő irányu lenne.

A gazdátlan ebek befogadása Berlinben tudvalevőleg az ottani székelő „Deutsches Tierschutzverein“ című tekintélyes egyesületre van bízva. Ennek az egyesületnek egyik nemrég megjelent és a nagyközönséghez intézett figyelmeztetéséből a következő érdekes adatok vehetők ki. Az egyesület alkalmazottai rendes fizetésben részesülnek és nincsenek arra utalva, hogy a közönség részéről külön jutalomban részesüljenek. Ha panasz nem merül fel ellenük, negyedévenként az egyesület részéről kapnak külön jutalmat. Az egyesület utal arra, hogy kieszközölte, hogy a kutyáknak porázon vezetése többé nem kötelező és kifejezést ad ama reményének, hogy a szájkosár-kényszert is meg fogják szüntetni. Ezt az irigylésreméltó adatot a „Tägliche Rundschau“ című lapból vesszük.

Kocsis-iskolák Németországban. Már 24 városban léteznek. Ezt tudjuk meg a „Magdeburgische Zeitung”-ból, melyben lelkes felhívás foglaltatik egy kocsisiskola felállítására érdekében. A felhívás jogosan utal arra, hogy a különböző járművek összeütközése által előidézett gyakori balesetek jobbára a kocsisok — lehet mondani — teljes tanulatlanságának tulajdoníthatók. A kocsisok nemcsak a hajtásban járatlanok, vagy ügyetlenek, hanem fogalmuk sincsen lovakkal való emberséges bánásmódról és jobbára a tulajdonosoknak okoznak érzékeny károkat azért, hogy a reájuk bízott értékes anyaggal megfelelően bánni nem képesek. A kocsisiskola feladata, hogy a kocsismesterségre vállalkozó fiatalembereknek — lehetőleg díj nélkül — alkalmat adjon arra, hogy mindazzal megismerkedjenek, amit tudniuk kell úgy, hogy esetleg előforduló nehezebb viszonyok között is feltalálják magukat. A kocsisiskola által kiadott bizonyítványok vagy igazolványok pedig a lótulajdonosoknak megnyugvást nyújthatnak arra nézve, hogy lovaikat ahhozért emberek kezébe adják.

Mesterséges szemek lovak számára. A „Kölnische Zeitung” szerint újabban lovak számára is készítenek mesterséges szemeket. Előfordul ugyanis lovaknál is az az eset, hogy a szembajos szemet extirpálni kell, hogy a másik szem megmaradhasson. Az így megoperált lovakon, kivált ha értékesebb lóról van szó, alkalmazzák a mesterséges szemeket, hogy e lovak külseje ne legyen visszataszító. Ezek a szemek üvegből, porcellánból és szaruból készülnek, de legtökéletesebbek a guttapercha vagy ébenfából készültek.

Ostorcsapások kegyetlen hatása. A párisi állatvédő egyesület leleményes eljárást alkalmazott abból a célból, hogy az ostorcsapásoknak a lovakra gyakorolt hatása iránt lehető tájékozást nyerjen. Közepes erővel sujtottak a különböző fajta ostorokkal egy agyaglapra és a csapások folytán ezen előállott mélyedéseket a legnagyobb pontossággal megmérve, súlyokat alkalmaztak és azokkal mérték, mennyi súly szükséges hasonló mélyedések előidézésére. Emez összehasonlító kísérlet révén kitért, hogy a gömbölyű ostorszij sujtásának 35 kg., a négyszögletű ostorszij sujtásának 54 kg., a háromszögletű ostorszij sujtásának 73 kg., a hegyesszélű ostorszij sujtásának pedig 142 kg. súly nyomása volt szükséges. Összehasonlítás-képen a „Teltower Kreisblatt” című lap szerint a párisi állatvédő egyesület hozzáfűzi, hogy egy vonalzóval a lapos tenyérre mért csapás csak 2 és fél kg.-nyi, a keztyűs kéz fejére ugyancsak vonalzóval mért igen fájdalmasnak mondható csapás 4 kg. nyomásnak felel meg. Ezek oly számok, melyek ha csak tájékoztatók is, mégis fogalmat nyújtanak arról, hogy a számalomraméltó lovak mennyit szenvednek az irgalmatlan kocsisoktól.

TARTALOM: A hercegprímás pásztorlevele az állatvédelem érdekében. — A belügyminiszter leirata a közs. közg. tanfolyamok tárgyában. — A Beszterce-Naszód-vármegyei Állatvédő Egyesület megalakulása. — Madárvédő angol szindarab. — *Egyesületi és szövetségi hírek:* Jelentés az Országos Állatvédő Egyesület választmányának és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége végrehajtó bizottságának 1914. március 16-án tartott együttes üléséről. — *Az Országos Állatvédő Egyesület köréből:* Vargha Gyula dr. üdvözlése. — Kühnemann Viktor alapítványa. — Adomány. — Előfogatok hidvámjának leszállítása. — Választmányi és végrehajtó-bizottsági ülés. — Megbízottak tavaszi gyűlése. — Lófogatok hatósági megvizsgálása. — Tehenek mesterséges megtögyelése. — A kalocsai Stefáneum és a madárvédelem. — Állatkínzás és madárüldözés. — Ajándékok. — Az O. Á. V. E. új tagjai. — Az Országos Ifjúsági Madárvédő Ligába belépett. — *A szövetséges egyesületek köréből:* Szentgotthárd és Vidéke Állatvédő-Egyesülete. — A Székesfehérvári és Fejérmegyei Állat- és Madárvédő Egyesület. — A Hontvármegyei Állatvédő Egyesület. — A Hontvármegyei Állatvédő Egyesület. — A Soproni Állatvédő Egyesület. — A Kassai Állatvédő Egyesület. — A Nyíregyházi Állatvédő Egyesület. — A Szolnoki Állatvédő Egyesület. — A Váci és Vácvidéki Állat- és Madárvédő Egyesület. — A Komáromi Állat- és Madárvédő Egyesület. — A Miskolci Állatvédő Egyesület. — *Hírek:* † De Gerando Antonia. — Személyi hír. — Kitüntetés. — Egyesület-alakulási mozgalmak. — Az állati gyógyszerek használatának korlátozása. — Országos ebkiállítás Budapesten. — Az aradi galambok. — Rendőrhatalósági intézkedés Nagykanizsán. — Rendőrhatalósági intézkedés Kassán. — Madárvédelem. — Madárüldözők Aradon. — „Természetvédelem”. — *Külföld:* A német császár és a madárvédelem. — Madárészkeknek és odvaknak macskáktól megóvása. — Madárvédelem és katonaság. — Dísztollak kérdése Bajorországban. — Madárvédelem Egyiptomban. — Mutatványos állatok védelme. — Mozgóképek az állatvédelem szolgálatában. — A gazdtalan ebek befogadása Berlinben. — Kocsis-iskolák Németországban. — Mesterséges szemek lovak számára. — Ostorcsapások kegyetlen hatása.

Szerkeszti FODOR ÁRPÁD áll. főgimn. tanár,
az O. Á. V. E. főtítkára, felelős szerkesztő.

Az Országos Állatvédő Egyesület helyiségében

(Budapest IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

MÁDAY-CERNEL. **Madárvédelmi törekvések Magyarországon.** Ára 3 kor.

Ugyanaz, német nyelven, 2 kor. 40 fill.

MONOSTORI KÁROLY. **Lógondozás.** Ára 60 fill.

K. NAGY SÁNDOR. **Az ember és a kutya. Védekezés a veszettség ellen.** 3-ik kiadás. Ára 1 kor.

K. NAGY SÁNDOR. **Ne bánts az állatot! Az állatvédő törvények példákban.** 80 képpel. Ára 3 kor.

K. NAGY SÁNDOR. **Állatvédők törvénykönyve.** Az állatvédelemre vonatkozó összes törvények és rendeletek gyűjteménye. 4-ik bővített kiadás. Ára 2 kor.

SZ. NAGY SÁNDOR. **A latorcavölgyi pap.** Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 korona helyett 1 kor.

BENEDEK ELEK, TURI M. ISTVÁN, PÓSA LAJOS, FÖLDES GÉZA. **Elbeszélések az állatvilág köréből.** Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 kor. helyett 1 kor.

CERNEL ISTVÁN. **Az okszerű madárvédelem eszközei.** Ára 30 fill.

RÓNA JENŐ. **Állattani olvasókönyv. I. rész 3 kor., II. rész 3 kor. 50 fillér.**